

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně v období od 1. 5. do 15. 5. 2014

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.

květen 2014

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

2. 5. 2014 zveřejnil Eurostat nejnovější údaje o vývoji nezaměstnanosti v eurozóně. Sezónně očištěná míra nezaměstnanosti dosahovala v březnu 11,8 %. Zůstala tak ve stabilní výši, ve které se pohybuje již od prosince roku 2013. Meziročně (v porovnání s březnem 2013) poklesla míra nezaměstnanosti pouze o 0,2 % (v březnu 2013 byla 12 %). V absolutní hodnotě to představuje téměř 19 milionů obyvatel zemí eurozóny. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenalo opět Rakousko (4,9 %), Německo (5,1 %) a Lucembursko (6,1 %). Naopak nejvyšší vykazovalo i nadále Řecko (26,7 % v lednu 2013 – pokles oproti prosinci 2013 o 0,8 %) a Španělsko (25,3 %). Meziročně mírně klesla i míra nezaměstnanosti mladých pod 25 let, a to v eurozóně z 24 % v březnu 2013 na 23,7 % v březnu 2014 a v EU28 z 23,5 % v březnu 2013 na 22,8 % v březnu 2014.¹

Jako velké zklamání byly označeny předběžné údaje o růstu HDP v eurozóně a EU28 za první kvartál 2014, které zveřejnil v květnu Eurostat. Data ukazují, že oživení bude pomalejší než se očekávalo.² Ekonomika eurozóny zaznamenala růst pouze 0,2 % HDP a EU28 0,3 % HDP. Rostla tak stejným tempem jako v posledním kvartálu roku 2013. V případě EU28 došlo dokonce ke zpomalení růstu z 0,4 % ve čtvrtém kvartálu 2013. Meziročně si eurozóna polepšila o 0,9 % HDP a EU28 o 1,4 % HDP. Nejvyšší růst HDP již tradičně zaznamenalo Německo, Velká Británie (oba 0,8 %), Lotyšsko (0,7 %), Litva a Slovensko (oba 0,6 %). Naopak pokles zaznamenalo Nizozemí (-1,4 %), Estonsko (-1,2 %), Kypr, Portugalsko (oba -0,7 %) a Finsko (-0,4 %).³

Positivněji se vyvíjí údaje o inflaci. Podle předběžných údajů vzrostla míra inflace v eurozóně v dubnu na úroveň 0,7 %, oproti březnovým 0,5 %. Podobně i v EU28 vzrostla míra inflace z 0,6 % v březnu na 0,8 % v dubnu 2014. Deflaci opět zaznamenalo Řecko (-1,6 %), Bulharsko (-1,3 %), Kypr (-0,4 %), Slovensko (-0,2 %) a Portugalsko (-0,1 %). V dubnu se k nim přidalo i Maďarsko (-0,2 %) a Chorvatsko (-0,1 %). Nejvyšší míra inflace byla naopak v Rumunsku (+1,6 %), ve Finsku (+1,3 %) a Německu (+1,1 %). Nejvyšší nárůst zaznamenaly ceny dovolených (+0,08 % procentního bodu), tabáku a elektřiny (+0,07 % p. b.), nejvyšší pokles pohonné hmoty (-0,18 % p. b.) a telekomunikační služby (-0,11 % p. b.).⁴

Svoji jarní prognózu o vývoji ekonomiky vydala Evropská komise. Data o růstu HDP za první kvartál ale ukazují, že ožívování ekonomiky může být pomalejší. Údaje Evropské komise tak vyznívají až příliš optimisticky. Komise odhaduje růst HDP v roce 2014 pro eurozónu na 1,2 % a pro EU28 1,6 %. Hlavním tahounem růstu má být domácí poptávka podpořená nízkou inflací. Zlepšovat se má rovněž vývoj na trhu investic a práce. Pokračovat bude snižování deficitů rozpočtů až na hodnotu 2,5 % HDP, veřejný dluh se zastaví na 96 % HDP v eurozóně a 90 % v EU28.⁵

8.5.2014 se uskutečnilo zasedání Rady guvernérů ECB,⁶ které ale nepřineslo žádnou změnu v její politice. Úrokové sazby nadále zůstávají na úrovni 0,25%, a to i díky mírnému ožívování ekonomik a mírnému růstu míry inflace na 0,7 % v dubnu⁷ oproti 0,5 % v březnu 2014. Tento vývoj tak potvrzuje očekávání ECB o míře inflace ve středně až dlouhodobém horizontu (do roku 2016), blížící se 2 %. Do budoucna ECB nevyloučila další uvolňování měnové politiky, přičemž by ale úrokové sazby měly zůstat na současné nebo nižší hodnotě v delším časovém

¹ Eurostat, Euro area unemployment rate at 11.8%, 2. 5. 2014. [ZDE](#)

² Eubusiness, Eurozone first quarter growth „major disappointment“, economy struggling, 15. 5. 2014. [ZDE](#)

³ Eurostat, Euro area GDP up by 0.2%, EU28 up by 0.3%, 15. 5. 2014. [ZDE](#)

⁴ Eurostat, Euro area annual inflation up to 0.7%, 15. 5. 2014. [ZDE](#)

⁵ European Commission, Spring 2014 forecast: Growth becoming broader-based, 5. 5. 2014. [ZDE](#)

⁶ ECB, Monetary policy decisions, 8. 5. 2014. [ZDE](#)

⁷ Eurostat, Euro area annual inflation up to 0.7%, 15. 5. 2014. [ZDE](#)

období. Rada projednávala rovněž problematiku příliš silného eura, která je důležitá pro cenovou stabilitu.⁸ Silné euro je vážným problémem především v kontextu nízké inflace. Prezident ECB Mario Draghi opět potvrdil, že ECB je připravena v případě potřeby (posilování eura, krize na Ukrajině, nízká inflace) již v červnu sáhnout k dalším opatřením.⁹

Podle posledního hodnocení Trojky (Evropská komise, ECB a MMF) před opuštěním záchranného programu, pokračuje ekonomické oživení Portugalska ve všech oblastech. Země např. nadále snižuje rozpočtový deficit. V roce 2013 byl rozpočtový cíl dokonce výrazně překročen, přičemž by měl pohodlně dosáhnout plánovaného deficitu 4 % v roce 2015 a 2,5 % v roce 2016. Pokračuje rovněž stabilizace bankovního sektoru, i když přístup k úvěrovému financování je stále složitý.¹⁰ V rámci ukončení záchranného programu si Portugalsko zvolilo přímý návrat na trhy bez jakékoliv nouzové pomoci. Země sice již má zkušenosti z návratu na trhy ještě před ukončením záchranného programu,¹¹ oznámení o poklesu portugalské ekonomiky dva dny před opuštěním záchranného programu vyvolalo obavy nad vývojem portugalské ekonomiky a jeho návratem na trhy.¹²

Evropská komise společně se zástupci ECB podnikla kontrolní návštěvu Irska (Post-Programme Surveillance, PPS) po tom, co na konci roku 2013 opustilo program pomoci v rámci Evropského stabilizačního mechanismu (European Stability Mechanism, ESM). Podle EK a ECB se ekonomika země vyvíjí příznivě. Roste soukromá poptávka po irských aktivech a úřady se vrací k běžnému trhu půjček. Země nadále snižuje rozpočtové schodky, oproti plánovanému schodku 7,5 % HDP v roce 2013 se jí podařilo snížit deficit na 7,2 % HDP. Pro rok 2014 plánuje Irsko pokračovat ve snižování na 5,1 % HDP. Problémem zůstává vysoká zadluženost veřejného i soukromého sektoru, která zpomaluje ekonomické oživení, především snižuje soukromou spotřebu. Nezaměstnanost také zůstává vysoká. Pro rok 2014 se však již odhaduje růst HDP ve výši 1,75 % oproti poklesu -0,3 % v roce 2013.¹³

Začátkem května se uskutečnilo zasedání Euroskupiny. Věnovalo se mimo jiné vývoji v Portugalsku, Řecku a zadluženosti zemí eurozóny. Euroskupina podpořila rozhodnutí Portugalska na přímý návrat na finanční trhy (bez nouzové úvěrové linky). Rovněž ocenila pozitivní vývoj řecké ekonomiky a její dlouhodobou strategii zaměřenou na ekonomický růst. Věnovala se zadluženosti Slovinska, Itálie, Španělska, Irska a Francie a návrhům rozpočtu Německa a Rakouska. Setkání se rovněž zabývalo hodnocením ECB kvality aktiv jednotlivých bank a přímou rekapitalizaci bank v rámci Evropského stabilizačního mechanismu (European Stability Mechanism, ESM).¹⁴

⁸ ECB, Mario Draghi, President of the ECB, Introductory statement to the press conference, 8. 5. 2014. [ZDE](#)

⁹ Europolitics 4864, ECB readying to act against low inflation in June, 9. 5. 2014.

¹⁰ ECB, Statement by the EC, ECB, and IMF on the Twelfth Review Mission to Portugal, 2. 5. 2014. [ZDE](#)

¹¹ Eubusiness, Portugal says to make clean exit from bailout programme, 2. 5. 2014. [ZDE](#)

¹² Eubusiness, Portugal economy shrinks ahead of bailout exit, 15. 5. 2014. [ZDE](#)

¹³ ECB, Statement by the European Commission and the European Central Bank following the conclusion of the first post-programme surveillance mission to Ireland, 2. 5. 2014. [ZDE](#)

¹⁴ Eurogroup, Remarks by Eurogroup President J. Dijsselbloem following the Eurogroup meeting of 5 May 2014, 5. 5. 2014. [ZDE](#)